

Examen VWO

2023

tijdvak 2
tijdsduur: 2,5 uur

Spaans

Bij dit examen horen een bijlage en een antwoordblad.

Beantwoord alle vragen op het antwoordblad.

Dit examen bestaat uit 41 vragen.

Voor dit examen zijn maximaal 51 punten te behalen.

Voor elk vraagnummer staat hoeveel punten met een goed antwoord behaald kunnen worden.

Geef niet meer antwoorden (zinnen, redenen, voorbeelden e.d.) dan er worden gevraagd. Als er bijvoorbeeld één zin wordt gevraagd en je antwoordt met meer dan één zin, dan wordt alleen de eerste zin in de beoordeling meegeteld.

Let op: beantwoord een open vraag altijd in het Nederlands, behalve als het anders is aangegeven. Als je in het Spaans antwoordt, levert dat 0 punten op.

Tekst 1

- 1p 1 ¿De qué se queja la autora de esta Carta a la Directora?
Se queja de la falta de
- A acciones adecuadas por las autoridades respecto a los jabalíes en los barrios de montaña de Barcelona.
  - B atención al bienestar de los jabalíes en los barrios de montaña de Barcelona.
  - C contenedores en los barrios de montaña de Barcelona para tirar la basura que atrae a los jabalíes.
  - D fondos para resolver los problemas causados por los jabalíes en los barrios de montaña de Barcelona.

Tekst 2

Lees alinea 1.

Het stripboek *La casa. Crónica de una conquista* van Daniel Torres gaat over de geschiedenis van het wonen.

- 1p 2 Welk onderliggend maatschappelijk thema komt naar voren in dit werk?

Lee el párrafo 2.

- 1p 3 ¿Qué palabra falta en la línea 15?

- A celebrando
- B protegiendo
- C recomendando
- D regalando

- 1p 4 ¿Qué se describe en las líneas 19-21? (“Todo ... datos.”)

- A el fracaso de *FaceApp*
- B el prejuicio sobre *FaceApp*
- C la desventaja de *FaceApp*
- D la infravaloración de *FaceApp*

- 1p 5 ¿Para qué sirven los “ejemplos” (línea 29) en el párrafo 3?
para

- A aplaudir lo dicho en el párrafo anterior
- B poner en duda lo dicho en el párrafo anterior
- C relativizar lo dicho en el párrafo anterior
- D subrayar lo dicho en el párrafo anterior

Lee el párrafo 4.

- 1p 6 ¿Qué conclusión saca el autor en este párrafo?
que avanzamos hacia un futuro en el que
- A la gente protege más su privacidad
  - B la privacidad vuelve a la agenda política
  - C ya no existe la privacidad

Tekst 3

- 1p 7 ¿Qué se sabe del primer párrafo?
- A Desde la infancia Lionel Messi es un fan de los espectáculos del Circo del Sol.
  - B El Circo del Sol ha hecho un *show* en homenaje al talento de Lionel Messi.
  - C Lionel Messi inició una colaboración con el Circo del Sol para promover el fútbol.
  - D Para Lionel Messi el espectáculo *Messi10* es un sueño hecho realidad.

Lee el párrafo 2.

- 1p 8 ¿Qué se detalla en este párrafo?
- A cómo se hizo la producción de *Messi10*
  - B cómo surgió la idea para la producción de *Messi10*
  - C por qué fracasaron otras producciones similares a *Messi10*
  - D por qué la producción *Messi10* se estrenará en España

Cirque du Soleil heeft al eens shows gemaakt over Michael Jackson en over The Beatles.

- 1p 9 In welk opzicht verschilt de show over Messi van die shows volgens de tweede alinea?

Lees alinea 3.

- 2p 10 Geef van elk van de volgende beweringen aan of deze wel of niet overeenkomt met de inhoud van deze alinea.
- 1 Het kostte moeite om Messi te overtuigen dat ook zijn familie in het verhaal van de show moest terugkomen.
  - 2 Messi stelde onder andere als voorwaarde dat de show niet eerder vertoonde showelementen zou bevatten.
  - 3 Sean McKeown wil een onvergetelijke show neerzetten voor een recordaantal bezoekers.

Noteer 'wel' of 'niet' achter de nummers op het antwoordblad.

- 1p 11 ¿Qué pone en claro el párrafo 4?
- A que en los ensayos los artistas muestran una gran dedicación
  - B que la creatividad de los artistas en el espectáculo es extraordinaria
  - C que la preparación del espectáculo es extremadamente minuciosa
  - D que la selección de los artistas fue un reto sin precedentes

- 1p 12 ¿Qué palabra(s) falta(n) en la línea 39?
- A Al contrario,
  - B En resumen,
  - C Incluso
  - D Tampoco

Lee el párrafo 5.

- 1p 13 ¿Para qué se mencionan los “chalecos GPS” (línea 56)?
para mostrar que el Circo
- A colabora con el FC Barcelona en un experimento médico
  - B cuenta con demasiados accidentes bastante graves
  - C es conocido por invertir en novedades tecnológicas
  - D se esfuerza para evitar que los artistas se hagan daño

Lees alinea 6.

“Siempre tenemos un plan B ... malo” (regel 62).

- 1p 14 Waaruit bestaat plan B?

Tekst 4

Lee el párrafo 1.

- 1p 15 ¿Qué quiere poner de manifiesto el autor en este párrafo?
que España
- A es el mayor proveedor europeo de energías renovables
  - B ha contaminado demasiado el aire con energía no renovable
  - C ha logrado implementar algunos sistemas de energías renovables
  - D tiene que aprovechar sus recursos de energía verde

Lees de alinea's 2 en 3.

- 2p 16 Geef van elk van de volgende beweringen over het *Pacto Verde Europeo* aan of deze wel of niet overeenkomt met de inhoud van de alinea's.
- 1 Het *Pacto Verde Europeo* beoogt onder andere een schonere economie en het terugdringen van vervuiling.
  - 2 Met name Spanje moet veel aanpassingen doen om klimaatneutraal te kunnen zijn in 2050.
  - 3 In het kader van het *Next Generation*-programma heeft Spanje al veel geïnvesteerd in het verduurzamen van de transportsector.
  - 4 In de Spaanse plannen negeert men het belang van bebossing in de strijd tegen klimaatverandering.

Noteer 'wel' of 'niet' achter de nummers op het antwoordblad.

Lee el párrafo 3.

- 1p 17 ¿Qué hace el autor en este párrafo?
- A Describe las consecuencias de la deforestación en España.
  - B Detalla los elementos del programa español del Pacto Verde.
  - C Indica las razones por las que los árboles son importantes.

Lee el párrafo 4.

- 1p 18 ¿Cuál es la función de las líneas 31-37 (“La ampliación ... forestal.”)?
- A Contradice lo dicho en el párrafo 3.
  - B Elabora lo dicho en el párrafo 3.
  - C Resume lo dicho en el párrafo 3.
  - D Saca una conclusión de lo dicho en el párrafo 3.

Lees alinea 4.

“Me parece un objetivo ambicioso pero factible.” (regel 41).

De schrijver heeft het over een ambitieus maar haalbaar doel.

- 2p 19 Schrijf **twee** mogelijke positieve gevolgen op van het investeren in bebossing die de schrijver in de tekst noemt.

Tekst 5

- 3p 20 In dit interview zijn vijf interviewvragen weggehaald. Zet ze op de juiste plaats terug door achter de nummers 1 tot en met 5 op het antwoordblad de juiste letter te schrijven.

Let op: er blijft één interviewvraag over!

- a ¿Cómo fue la llegada a Santiago?
- b ¿Cómo la ayudó esa experiencia?
- c ¿Cuándo decidió ir?
- d ¿Hay que hacerlo en solitario?
- e ¿Quiere repetir?
- f ¿Se alojaba en albergues?

Tekst 6

Lees de inleiding en alinea 1.

- 1p 21 Welke **twee** activiteiten combineert iemand die *plogging* beoefent? Schrijf beide activiteiten op.

- 1p 22 ¿Qué palabra(s) falta(n) en la línea 3?
- A de modo que
  - B ni siquiera
  - C pero

- 1p 23 ¿A qué pregunta contesta el párrafo 2?
- A ¿Por qué el *plogging* tiene tanto éxito mundial?
  - B ¿Por qué Erik Ahlström inició el *plogging*?
  - C ¿Por qué se organizó un evento de *plogging* en Estocolmo?
  - D ¿Por qué se practica tanto el *plogging* en Suecia?

Lee el párrafo 3.

- 1p 24 ¿Qué título sirve para este párrafo?
- A El éxito del *plogging*
  - B El *marketing* detrás del *plogging*
  - C El objetivo del *plogging*
  - D Las consecuencias del *plogging*

- 1p 25 ¿Qué se sabe del párrafo 3?
En España

- A el *plogging* se ha popularizado más que en otros países.
- B el *plogging* se hace sobre todo en las zonas costeras.
- C se practica el *plogging* principalmente de forma individual.
- D se suele planear el *plogging* después de explorar una zona.

Lees alinea 4.

- 2p 26 Geef van elk van de volgende beweringen aan of deze wel of niet overeenkomt met de inhoud van deze alinea.
- 1 Hardlopers van alle leeftijden en niveaus zijn enthousiast over *plogging*.
  - 2 Met *plogging* verbrand je meer calorieën dan met gewoon hardlopen.
  - 3 De *ploggers* sporen elkaar aan om nieuwe trucs en technieken met elkaar te delen.

Noteer 'wel' of 'niet' achter de nummers op het antwoordblad.

Lee el párrafo 5.

- 1p 27 ¿Qué palabras faltan en la línea 54?
- A Así pues,
  - B En cambio,
  - C Por ejemplo,

Lees alinea 6.

Volgens deze alinea heeft het plaatsen van *plogging*-foto's op sociale media **twee** positieve gevolgen.

- 2p 28 Schrijf beide positieve gevolgen op.

Tekst 7

Lee la introducción.

- 1p 29 ¿A qué pregunta contestan estas líneas?
- A ¿Con qué objetivo decidió Kerstin Forsberg colaborar con Rolex?
  - B ¿Cuándo empezó Kerstin Forsberg a luchar por la preservación de la mantarraya?
  - C ¿Por qué Kerstin Forsberg recibió el Premio Rolex a la Iniciativa?

Lees alinea 1.

- 3p 30 Geef van elk van de volgende beweringen over de duivelsrog aan of deze wel of niet overeenkomt met de alinea.

De duivelsrog

- 1 komt vooral voor aan de Peruaanse kust.
- 2 wordt bedreigd vanwege overbevissing.
- 3 kan meer dan zeven meter breed worden.
- 4 heeft een trage voortplantingscyclus.
- 5 is geliefd vanwege zijn vlees en kieuwen.

Noteer 'wel' of 'niet' achter de nummers op het antwoordblad.

Lee el párrafo 2.

- 1p 31 ¿Cómo intenta luchar Kerstin Forsberg por la “preservación de la mantarraya gigante” (líneas 14-15)?
- A busca nuevos métodos sostenibles de pesca para pescar la mantarraya gigante
  - B colabora con otros científicos en la defensa del hábitat de la mantarraya gigante
  - C explora otras posibilidades laborales con los pescadores de la mantarraya gigante

Lee el párrafo 3.

- 1p 32 ¿Qué palabra falta en la línea 30?
- A consigue
  - B cuestiona
  - C dificulta

Lee el párrafo 4.

- 1p 33 ¿Con qué fin “la Red de Educadores Marinos de Planeta Océano” (líneas 35-36) va “a más de 50 escuelas del norte de Perú” (línea 36)? con el fin de
- A aclarar a los alumnos el rol de la organización Planeta Océano en la preservación de la mantarraya gigante y otras especies marinas
  - B enseñar a los alumnos su futura responsabilidad por la preservación de la mantarraya gigante y otras especies marinas
  - C mostrar a los alumnos cómo pescar la mantarraya gigante y otras especies marinas de una manera respetuosa

- 1p 34 ¿Qué conclusión se puede sacar del párrafo 5?
- A Con la ayuda de Rolex, Forsberg dirige otro proyecto fuera de Perú.
  - B El Premio Rolex le permite a Forsberg ampliar su trabajo.
  - C En el futuro Forsberg quiere continuar su colaboración con Rolex.
  - D Sin el Premio Rolex, Forsberg no hubiera conseguido sus ideales.

Tekst 8

Lee la introducción y el párrafo 1.

- 1p 35 ¿Qué cuenta Carolina Jiménez en el primer párrafo?
- A que a las personas con las que trabaja en el estudio de efectos les gusta utilizar apodos
  - B que se puede ahorrar bastante dinero con la creación de efectos visuales en las películas
  - C que se realizan producciones de cine bajo circunstancias de mucha seguridad
  - D que su empleador le prohíbe dejarse distraer mientras trabaja en el estudio

Lees alinea 2.

- 1p 36 Waarom vindt Carolina Jiménez het belangrijk tutorials en blogs in het Spaans over haar werk te maken?

Lee el párrafo 3.

- 1p 37 ¿En qué sentido *The Making of* de la película *El Señor de los Anillos* “le cambió la vida” (línea 22) a Carolina Jiménez?
- Le hizo
- A colaborar con un especialista 3D.
  - B dejar los estudios de arquitectura.
  - C dudar de sus calidades de arquitecta.

- 1p 38 ¿Qué palabras faltan en la línea 23?
- A a pesar de
  - B al contrario de
  - C conforme a
  - D gracias a

Lees alinea 4.

- 2p 39 Geef van elk van de volgende beweringen aan of deze wel of niet overeenkomt met de inhoud van de alinea.
- 1 De eerste *visual effects*-opdracht van Carolina Jiménez bestond uit het vormgeven van gebouwen voor een televisieserie.
  - 2 Bij de Weta-studio werkte Carolina Jiménez maandenlang aan een sequentie uit de film *El Hobbit*.
  - 3 Vanwege de extreem lange werkdagen werd er bij de Weta-studio wel eens flink geklaagd over het salaris.
- Noteer 'wel' of 'niet' achter de nummers op het antwoordblad.

Tekst 9

- 1p 40 ¿Qué sentimiento predomina en esta Carta al Director?
- A esperanza
  - B frustración
  - C gratitud
  - D nostalgia

Tekst 10

Lees eerst de opgave(n) voordat je naar de tekst gaat.

- 1p 41 Je hebt moeite om in slaap te komen tijdens warme zomernachten. Staat in de tekst een tip over wat je daarom beter 's avonds niet meer kunt eten? Zo ja, citeer de eerste twee woorden van de zin waarin dit staat. Zo nee, schrijf op 'nee'.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift.